

Apple Siri

Siri, son zamanlarda adından en az Apple'ın kendisi kadar söz ettiren ürünlerden biri. Apple Siri ile hem bilgisayar ve iletişim dünyasında yeni bir devrime hazırlanıyor hem de rakipleri ile arasındaki mesafeyi daha da açmak istiyor. Apple'ın bu konudaki en güçlü rakibi tahmin edileceği gibi yine Samsung. Son yıllarda özellikle akıllı telefon alanında kıyasıya rekabet eden bu iki firma arasındaki mücadele, gittikçe tarihteki meydan savaşlarını andırmaya başlıyor. Her şey baş döndürücü bir hızla geliyor. Diğer taraftan daha şimdiden Siri'nin mimarları tarafından Viv adında, yeni nesil bir sistem geliştiriliyor. Peki, Viv'in yakın bir gelecekte Siri'nin tahtına oturması gerçekten mümkün olacak mı?

Siri, Apple'ın doğal dil işleme, yani konuşulmasını anlama yeteneğine sahip yeni nesil yazılım sistemi. İlk olarak Siri Inc. tarafından geliştirildi. Siri Inc., ABD'de Dag Kittlaus, Adam Cheyer ve Tom Gruber tarafından kurulan ve doğal dil ürünleri üzerine uzmanlaşmış bir şirketti. Nisan 2010'da tüm ürünleri ve patent haklarıyla beraber Apple tarafından satın alındı. Siri ürün olarak ilk defa iPhone 4S ile birlikte akıllı telefon kullanıcılarının hizmetine sunuldu ve zamanla iPho-

ne'ların vazgeçilmez unsurlarından biri oldu. Siri, genel olarak kullanıcının kendine söylediklerini anlıyor ve kullanıcının müdahalesine gerek olmadan kendine yöneltilen komutları uygulayabiliyor. Fakat ne kadar "akıllı" olursa olsun, Siri'nin verilen bir komutu anlamadığı zamanlar da yok değil; böyle durumlarda Siri insana buz gibi gelen bir sesle "ne demek istediğinizi anladığımdan pek emin değilim" diyerek kullanıcıya kendisini anlamadığını belirtiyor.

Siri'nin normalde en karmaşık işlemleri bile kullanıcının müdahalesine gerek kalmadan gerçekleştirilmesi, genel kullanıcıların yanı sıra özellikle görme özürü kullanıcılar sağladığı en önemli faydalardan biri. Bu şekilde her kullanıcının Siri'ye kolaylıkla mektup yazdırabilmesi, not tutturabilmesi, kişisel takvimine bir randevu ekletmesi, bu takvimi gerektiğinde güncellemesi hatta kendisine gelen e-postaları okutup bunlara cevap yazdırması mümkün. Fakat buradaki esas problemler Siri'nin yeteneklerinin ne kadar kapsamlı olduğundan ziyade başka noktalarda odaklanıyor. Bunlardan en önemlileri:

Siri'ye verilen her komut kullanıcı tarafından "Bitti" şeklinde bir ifadeyle bitirilmek zorunda. Fakat sunuculara bir kerede transfer edilebilecek veri miktarı sınırlı olduğundan Siri'nin daha bu ifadeyi duymadan komutu sonlandırması mümkün.

Siri'nin kullanıcının söylediği şeyi anlayabilmesi için kendisine yöneltilen sözlü komutların ilk önce bir internet bağlantısı üzerinden Apple sunucularına iletilmesi gerekiyor. Fakat bu sürecin her zaman sorunsuz çalıştığı iddia etmek mümkün değil, zira internet bağlantısı zayıfladığında veya Apple sunucularının işlem kapasitesi aşıldığında Siri komutları kabul etmeyip kullanıcıdan daha sonra bir ara yeniden denemesini talep ediyor.

Apple sunucularında sayısal bir metne çevrilerken kullanıcıya gönderilen verilerin transfer sırasında veya sonrasında üçüncü şahısların eline geçme olasılığı. Apple'dan bildirildiğine göre sunuculardaki veriler en geç iki sene sonra siliniyor. Yine Apple'ın açıkladığına göre kullanıcılar isterlerse bu verileri daha önce de manuel olarak silebiliyor.

Siri ile Navigasyon

Siri'nin günlük hayatımıza girdiği alanlarından biri de otomobillerde navigasyon cihazı olarak kullanımı. Sadece sesli komutlarla ve böylece sürücünün dikkatini dağıtmadan çalışan bir navigasyon fikri en azından ilk bakışta ilginç ve çekici geliyor. Fakat son zamanlarda yapılan bazı bilimsel araştırmalar durumun hiç de ilk bakışta görüldüğü gibi olmadığını gösteriyor. ABD'de yakın bir zamanda AAA *Foundation for Traffic Safety* ve Utah Üniversitesi tarafından yapılan araştırmalara göre, Siri türündeki navi-

gasyon cihazları her ne kadar sesli komutlarla çalışsalar bile henüz tam bir teknik olgunluğa erişmedikleri, yapıları karmaşık olduğu ve kolay hata yapabildikleri için otomobil hareket halindeyken sürücünün dikkatini tıpkı klasik navigasyon cihazları gibi dağıtabiliyor. Araştırma kapsamında test edilen navigasyon sistemleri arasında Siri CarPlay de var.

Viv: Gelecek Nesil Siri mi?

Bu arada Amerikan *Wired* dergisinin bildirdiğine göre Dag Kittlaus, Adam Cheyer gibi Siri'nin yaratılışında çok önemli bir rol oynayan uzmanlar şu sıralar kendi kendine öğrenme yeteneğine sahip yeni bir sistem geliştiriyor. Viv adı verilen bu sistemin Siri'yi kat kat aşması bekleniyormuş. Farklı farklı veri kaynaklarını birbiriyle ilişkilendirme yeteneği de olacağı söylenen Viv'in amacı, kullanıcıların isteğini daha kullanıcı istemeden tahmin edip yerine getirmek olacaktı. Söz konusu sistemin ne zaman ve hangi şekilde piyasaya sürüleceği ise henüz bilinmiyor.

Gelecek Ne Getirecek?

Özellikle Samsung gibi güçlü rakipleriyle arasındaki mesafe gittikçe azalan Apple'ın, Siri sayesinde akıllı telefon alanındaki lider konumunu elinde tutması mümkün görünüyor. Siri'nin özellikle görme özürü kullanıcılar açısından hayli faydalı bir ürün olduğu da ortada. Fakat Siri'nin işleyiş tarzına bakıldığında yapısının pek de kullanıcı dostu olmadığı görülüyor. Siri'ye verilen komutların neden her defasında Apple sunucularına gönderilmek zorunda olduğunu, bunun yerine telefona entegre daha hızlı ve güvenilir bir çözüm mimarisi kullanılmadığını anlamak çok zor. Siri'nin mimarları tarafından şu sıralar geliştirilmekte olan ve kullanıcı isteklerini daha sormadan tahmin edebileceği iddia edilen Viv'in ve bu türden tüm diğer uygulamaların uzun vadede dünya için gerçekten ne kadar faydalı olacağı halen belirsiz. Çünkü kullanıcıların izniyle olsa bile cihaz verilerinin sürekli takip edilmesi ve bunlardan üçüncü şahısların veya birtakım sistemlerin sürekli bazı sonuçlar çıkarmaya çalışması beraberinde oldukça tehlikeli sonuçlar da getirebilecek bir gelişme.

Kaynaklar

- futurezone.at, "Siri-Macher entwickeln selbstlernenden Sprachassistenten", <http://futurezone.at/digital-life/siri-macher-entwickeln-selbstlernenden-sprachassistenten/80.079.886>, 13 Ağustos 2014.
- golem.de, "Siri und Co. sind im Auto gefährlich", <http://www.golem.de/news/sprachsteuerungssystem-siri-und-co-sind-im-auto-gefaehrlich-1410-109696.html>, 8 Ekim 2014.
- Schmitt, F., "iPhone-Sprachassistentin: So versteht Siri Sie besser", <http://www.spiegel.de/netzwelt/apps/siri-fuer-das-apple-iphone-praktische-tipps-fuer-die-sprachassistentin-a-992590.html>, 21 Eylül 2014.